

AVOTT-SEURANTA

**Ammattikorkeakoulujen avoin TKIO-
verkosto 27.11.2024**

Avoim tiede

Seurannan toteutus

Seurannan toteutus ja tulosten julkaisu

Toteutus

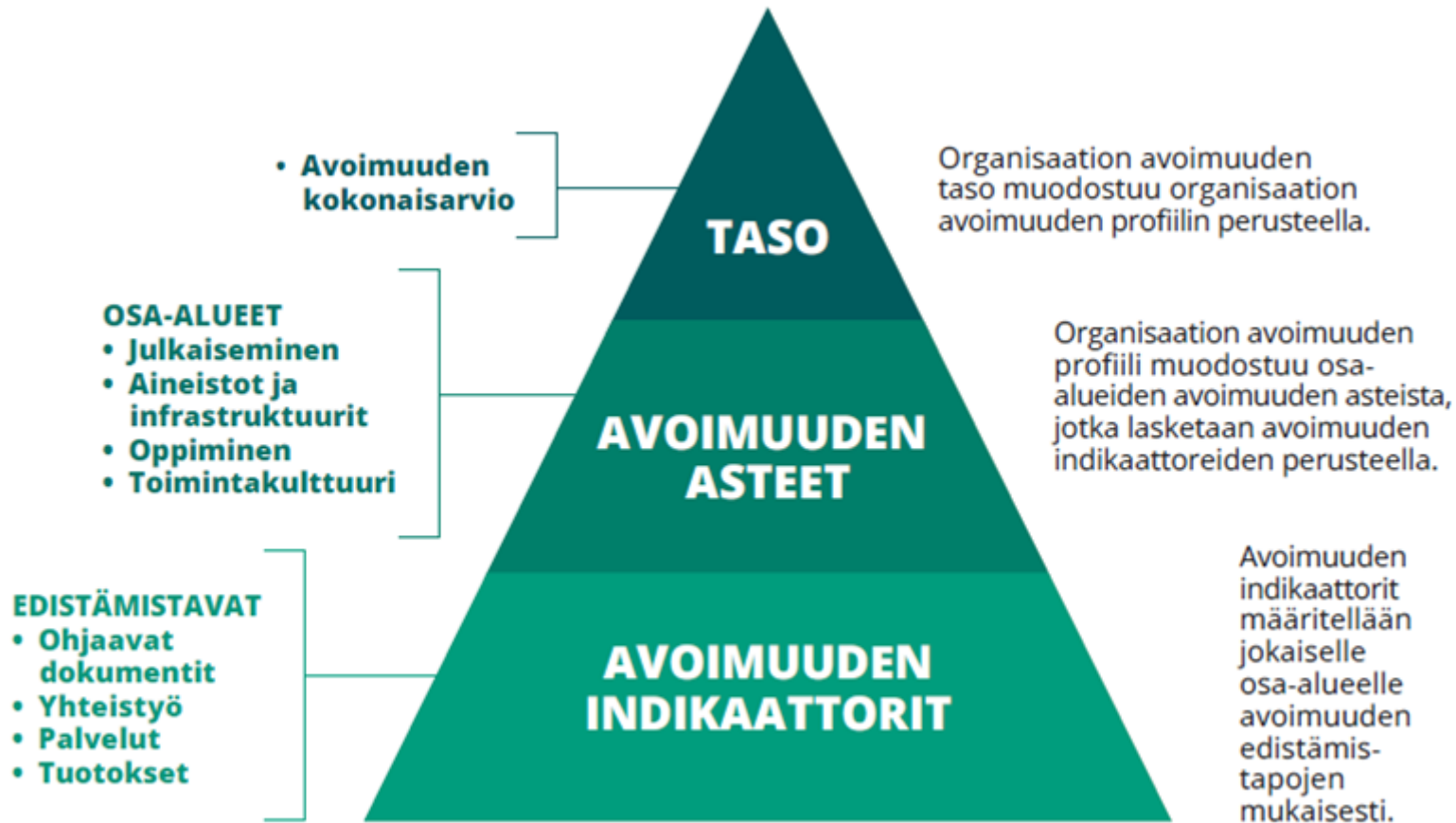
- Kysely oli auki 6.5.–14.6.2024.
- Tutkimusorganisaatioiden¹ vastausprosentit olivat erittäin korkeat:
  - Yliopistot 93 % (100 % 2022)
  - Ammattikorkeakoulut 100 % (100 % 2022)
  - Tutkimuslaitokset 92 % (83 % 2022).
- Määrälliset indikaattorit haettiin organisaatioiden puolesta.
  - Julkaisuista käytettiin vuoden 2023 tietoja.
  - Avoimissa oppimateriaaleissa kumulatiivisia tietoja 31.5.2024.
- Avoimen tieteen ja tutkimuksen ohjausryhmä vahvisti tasojen laskentamallin ja hyväksyi seurannan tulokset kokouksessaan 15.10.2024.

Julkaisu

- **Seurannan tulokset** julkaistiin 30.10. tiedejatutkimus.fi-palvelussa suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi. Avoimen tieteen verkkosivuilla on tulosten valmistumisesta uutinen ja keskeisimmät tulokset infograafina.
- **Kokonaiskustannuskyselyn tulokset** julkaistaan tiedejatutkimus.fi-palvelussa alkuvuonna 2025. Kansalliskirjasto / FinELib koordinoi julkaisemista.
- **Seurannan ja kokonaiskustannuskyselyn data** tallennetaan avoimesti saataville tiedejatutkimus.fi-palveluun kokonaiskustannuskyselyn julkaisun jälkeen.

Seurantamalli

Seurannassa arvioidaan julistuksessa ja linjauksissa esitettyjen tavoitteiden saavuttamista seurantamallin mukaisesti.

Asteiden ja tasojen määräytyminen seurannassa 2024

Laskentaperusteet hyväksyttiin Avoimen tieteen ja tutkimuksen kansallisessa ohjausryhmässä 15.10.2024

Avoimuuden tasot määräytyvät asteiden keskiarvon perusteella. Lisäksi neljän ylimmän tason saavuttamisessa on ehtoja profiilin osa-alueiden asteille.

Avoimuuden tasot

Avoimuuden taso 5: Profiilin osa-alueiden asteiden keskiarvo 4,5.
Kaikki osa-alueet vähintään asteella 4.

Avoimuuden taso 4: Profiilin osa-alueiden asteiden keskiarvo 3,5.
Kaikki osa-alueet vähintään asteella 3.

Avoimuuden taso 3: Profiilin osa-alueiden asteiden keskiarvo 2,5.
Vähintään kolme osa-aluetta (tutkimuslaitokset kaksi) ainakin asteella 2.

Avoimuuden taso 2: Profiilin osa-alueiden asteiden keskiarvo 1,5. Vähintään kaksi osa-aluetta ainakin asteella 2.

Avoimuuden taso 1: Profiilin osa-alueiden asteiden keskiarvo 0,5.

Avoim tiede

Ammattikorkeakoulut

Keskeiset tulokset

Ammattikorkeakoulujen avoimuuden taso ja asteet 2024

Avoimuuden asteet ammattikorkeakoulut, 2024

	Toimintakulttuuri	Julkaiseminen	Aineistot	Oppiminen
Yhteensä	4	4	5	4
Ohjaavat dokumentit	5	5	5	5
Palvelut	3	5	5	3
Yhteistyö	5	2	3	2
Tuotokset	..	3	3	2

Avoimuuden taso ja asteet AMKeissa yhteenlaskettuina, ei keskiarvona

Avoimuuden taso ammattikorkeakoulut, 2024

4

- Asteiden keskiarvo 4,25 ei riitä avoimuuden korkeimmalle tasolle 5

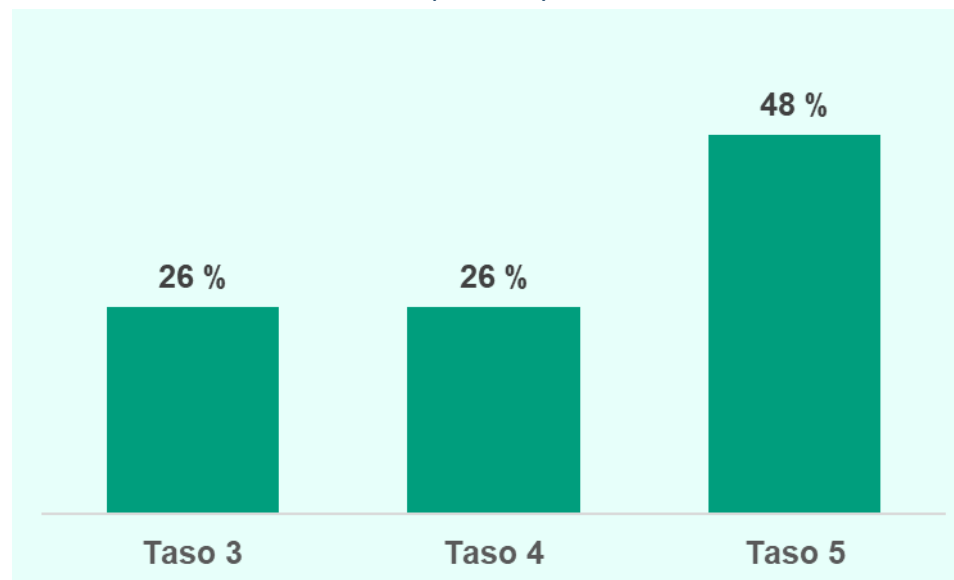
- **Ohjaavia dokumentteja** seurattu kansallisesti kauimmin, kaikilla osa-alueilla saavutettu korkein taso 5 AMK-sektorilla.
- Julkaisemisen ja aineistojen **palvelut** korkeimmalla astella 5, toimintakulttuurissa ja oppimisessa hyvä 3.
- **Yhteistyössä** kotimaisia verkostoja sisältäneet osa-alueet, toimintakulttuuri ja aineistot, ovat paremmalla asteella kuin vain kv-verkostoja sisältävät osa-alueet, julkaiseminen ja oppiminen, jotka ovat tyydyttävällä asteella 2.
- **Tuotoksissa** julkaiseminen on vakiintunein ja tuottaa suurimman pistemäärän AVOTT-seurannassa, saavutettu aste hyvä 3, kuten myös aineistoissa.

Avoimuuden taso: jakauma

- Noin puolet ammattikorkeakouluista saavutti korkeimman avoimuuden tason 5. Loput AMK:t jakautuivat tasan tasoille 4 ja 3.
- Parhaat ammattikorkeakoulut saavuttivat korkeimman avoimuuden asteen 5 kaikilla osa-alueilla ja siten myös avoimuuden tason 5.
- Koko AVOTT-seurannan korkeimman pistemäärän saavutti ammattikorkeakoulu; vain ammattikorkeakouluille tarkoitetun kysymyksen pisteet on jätetty huomioimatta.

**Ammattikorkeakoulujen jakautuminen
avoimuuden tasoille**
(N=23)

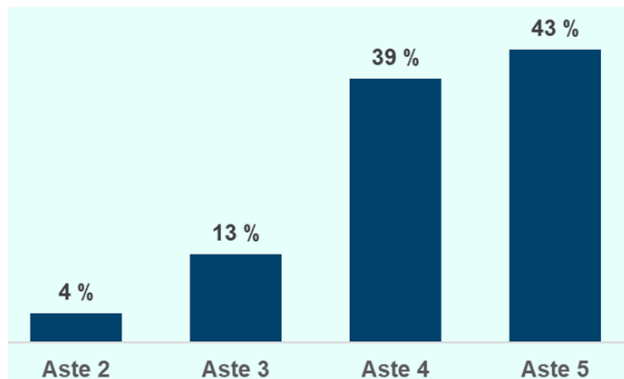

Avoimuuden asteet: jakauma

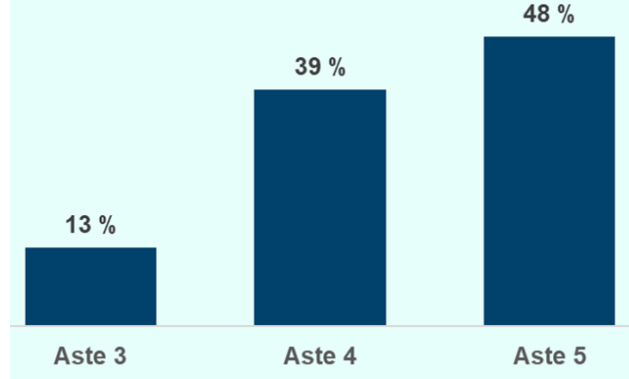
- Suoriutuminen käytetyillä indikaattoreilla oli vahvinta aineistojen ja infrastruktuurien alueella, jossa yli 90 prosenttia ammattikorkeakouluista saavutti korkeimman tai toiseksi korkeimman avoimuuden asteen.
- Toimintakulttuurissa ja julkaisemisessa suoriutuminen oli vain aavistuksen alhaisempi. Yli neljä viidesosaa ammattikorkeakouluista saavutti korkeimman tai toiseksi korkeimman avoimuuden asteen.
- Oppimisen tulokset ovat jossain määrin kaksijakoiset. Yhtäältä kaksi kolmasosaa saavutti asteen 5 tai 4, toisaalta neljännes jäi asteelle 2.

Avoimuuden asteet (N=23)

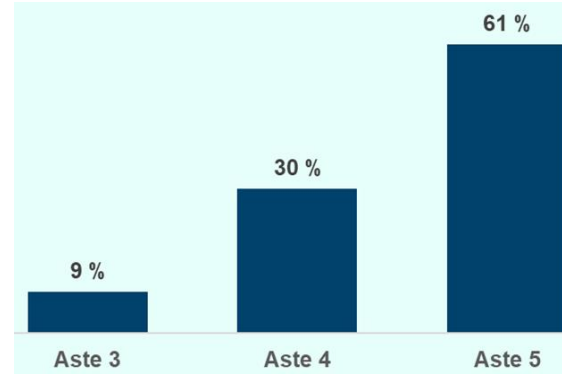
TOIMINTAKULTTUURI

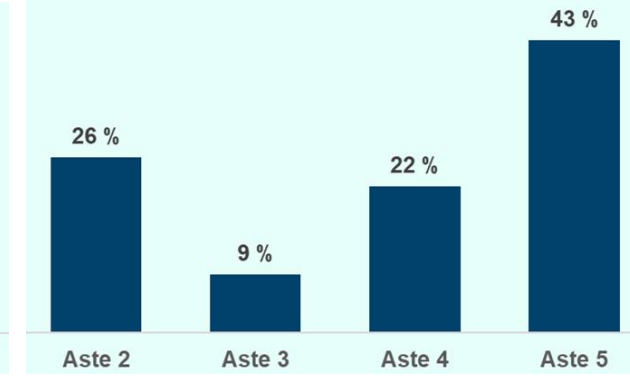
JULKAISEMINEN

AINEISTOT JA INFRASTRUKTUURIT

OPPIMINEN

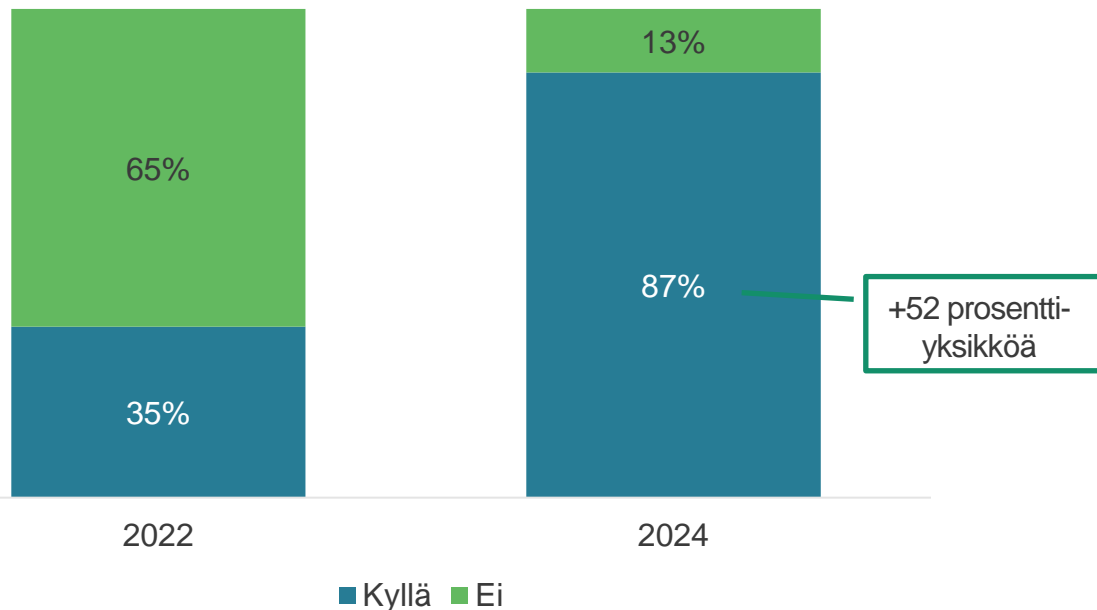
Avoim tiede

**Koonti mielenkiintoisista
indikaattoreista**

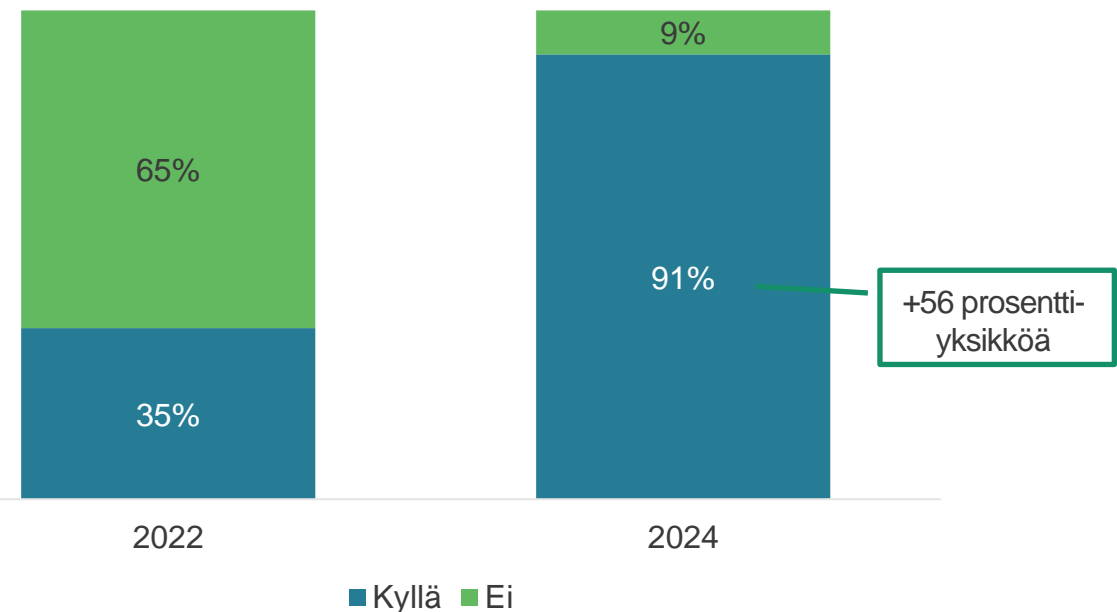
Vastuullisen arvioinnin ohjaavat dokumentit

- Vuonna 2024 vastuullisen arvioinnin ohjaava dokumentti on olemassa tai valmisteilla lähes yhdeksässä kymmenestä AMKista ja vastuullisen arvioinnin suositus vastaavasti huomioitu hieman useammassa (91 %). Näissä kysymyksissä edistyttiin huomattavasti vuodesta 2022.

Vastuullisen arvioinnin ohjaus

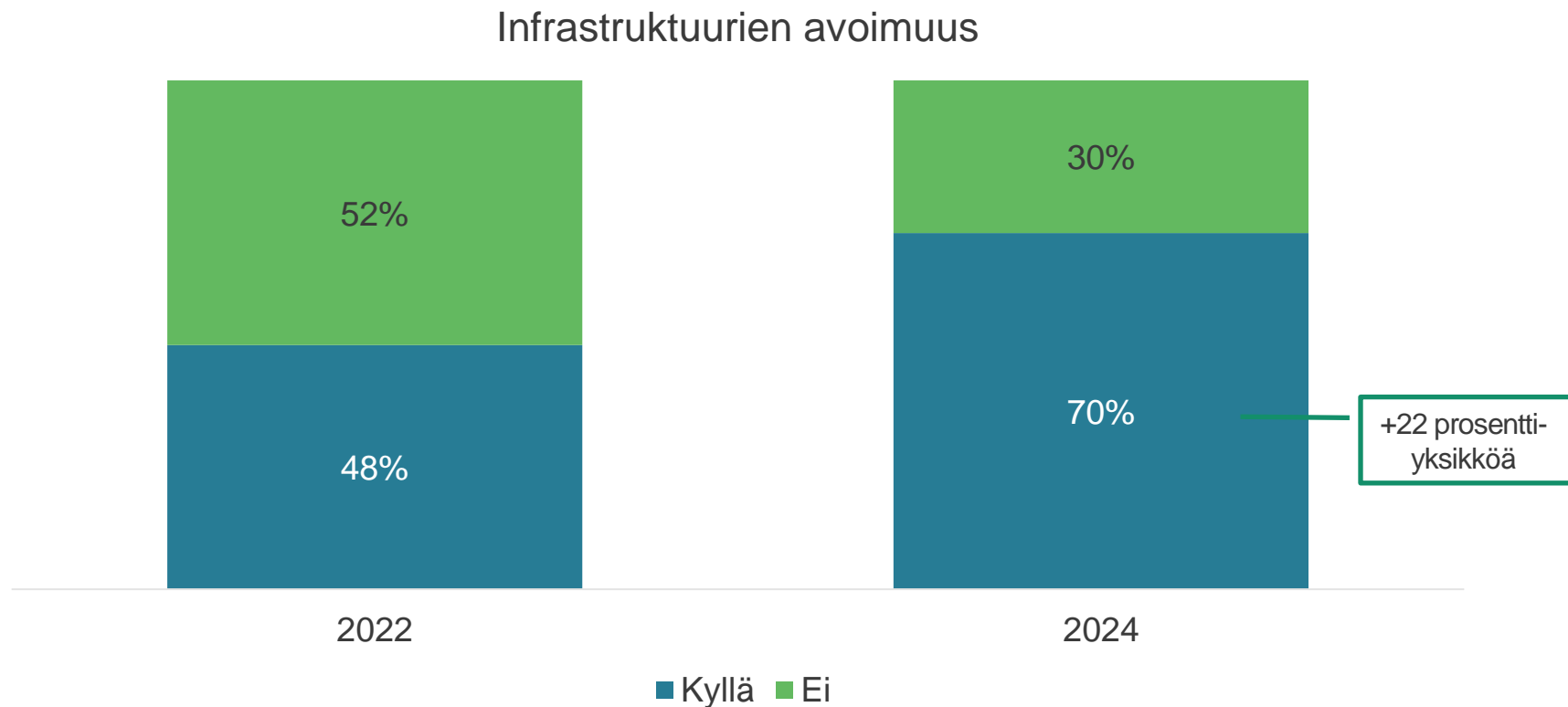

Vastuullisen arvioinnin suositus

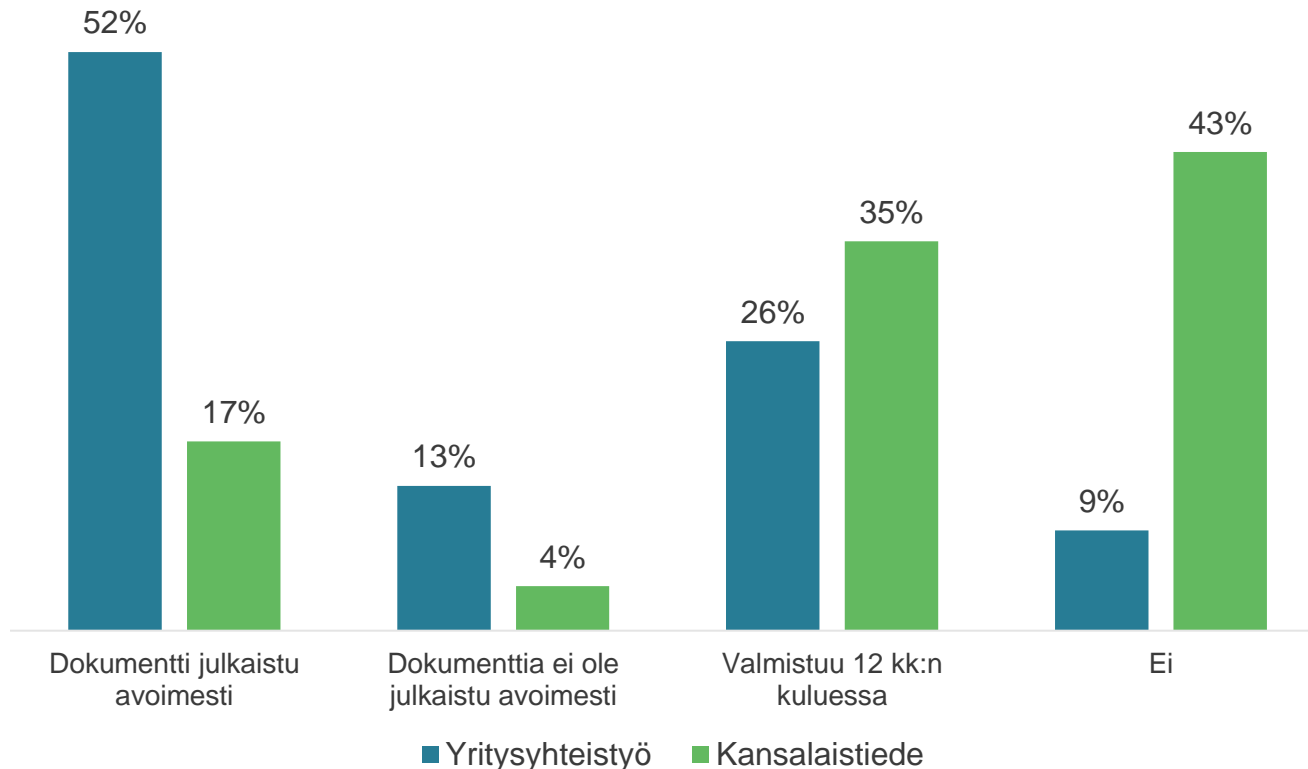
Infrastruktuurien avoimuuden ohjaavat dokumentit

Infrastruktuurien avoimuutta ohjaavat dokumentit ovat yleistyneet vuodesta 2022, mutta edelleen hieman harvinaisempia kuin muut vuoden 2022 kyselyssä mukana olleet ohjaavat dokumentit.

Uudet ohjaavat dokumentit

Yritysyhteistyön vakiintuneisuus näkyy ohjaavien dokumenttien yleisyytenä. Kansalaistiede on vielä kehittyvä alue.

Yritysyhteistyö

- Kahdella kolmesta AMKista on yritysyhteistyötä ohjaava dokumentti ja joka neljännellä sellainen on valmisteilla. Yhteensä dokumentti löytyy yli 90 % AMKeista.

Kansalaistiede

- Valmis kansalaistiedettä ohjaava dokumentti on vain joka viidennellä AMKilla, valmisteilla sellainen on joka kolmannella.
- Yli 40 %:lla ohjaava dokumentti ei ole vielä edes valmisteilla.

Täysin toteutuneet palvelut

Toimintakulttuuri

- Kaikki palvelut tarjolla tutkimus-, opetus- ja TKI-henkilöstölle työuran vaiheesta tai tehtävänimikkeestä riippumatta
- Henkilökohtainen palveluneuvonta

Julkaiseminen

- Rinnakkaistallentaminen
- Julkaisujen tekijänoikeudet
- Avoimen julkaisukanavan valinta
- Suositus opinnäytetöiden avoimesta julkaisukanavasta
- Julkaisukanava muille teksti-, mutta ei-artikkelimuotoisille julkaisuille
- Avoimista julkaisuista viestiminen yleisesti

Tutkimusaineistot

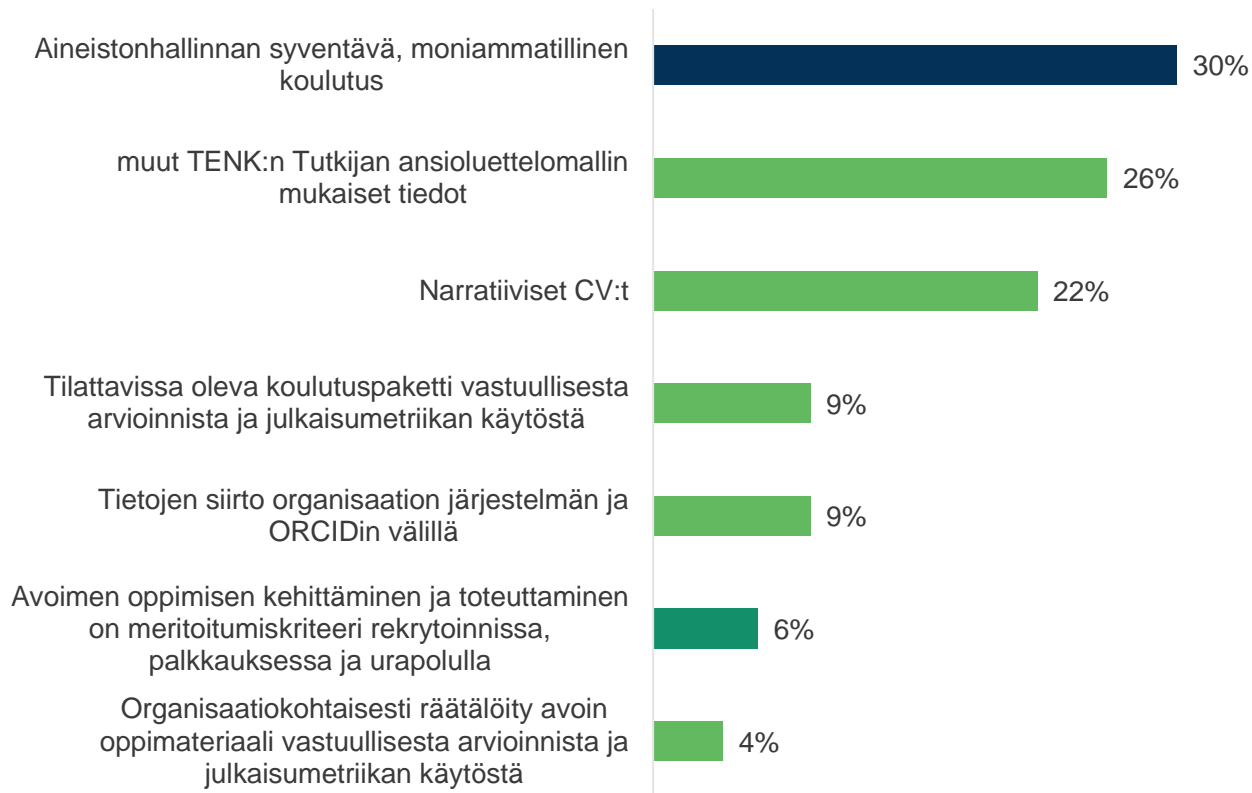
- Tutkijoita ja TKI-henkilöstöä tuetaan ja neuvotaan aineistonhallintasuunnitelmien tekemisessä

- Yhdeksän avoimen tieteen ja tutkimuksen palvelua löytyy kaikista ammattikorkeakouluista
- Näistä julkaisemisen palveluita on kuusi. Tässä näkyy avoimen julkaisemisen vakiintunut asema avoimen tieteen ja tutkimuksen kentässä.

Harvinaisimmat palvelut

Osa vastuullisen arvioinnin palveluista on saatavilla vielä harvoissa ammattikorkeakouluissa.

Harvinaisimmat avoimen tieteen ja tutkimuksen palvelut,
Toteuma ≤ 30 %

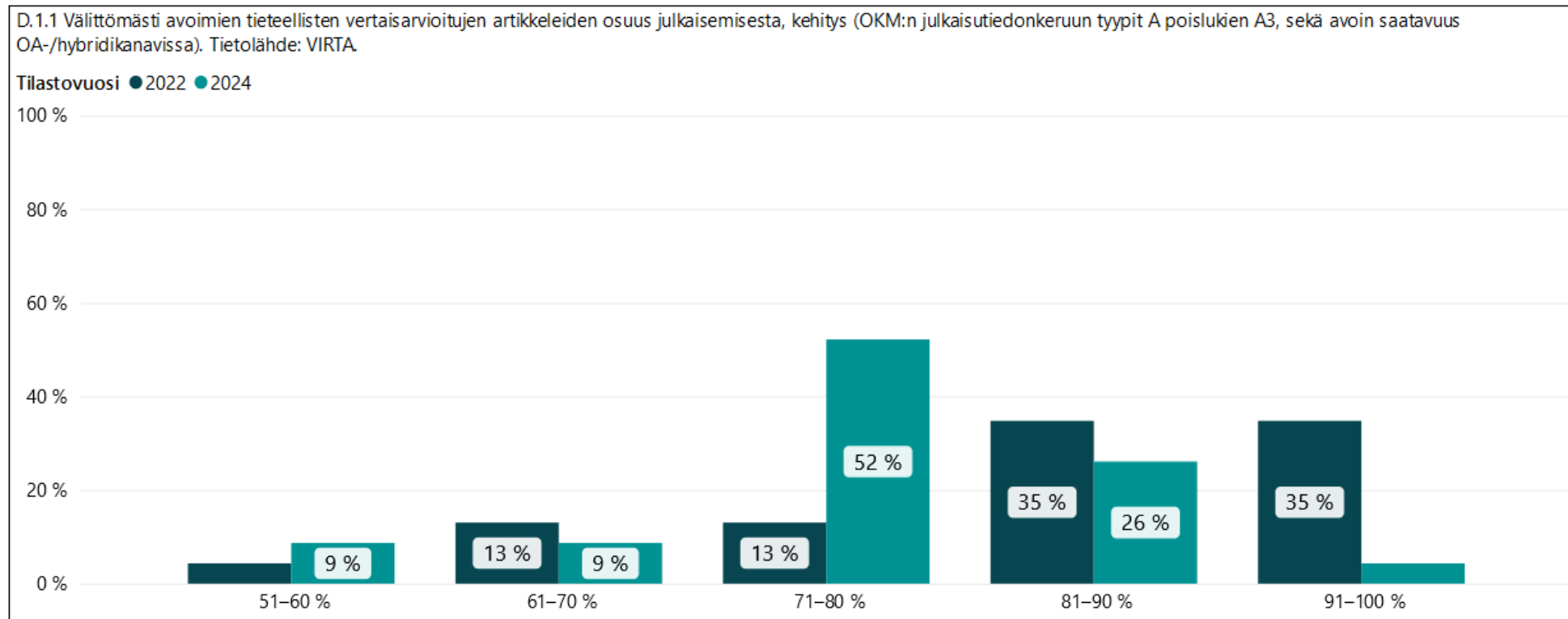

- Suurin osa harvinaisimmista avoimen tieteen ja tutkimuksen palveluista on vielä uusia ja kehittyviä palveluista, joista saa lisäpisteitä AVOTT-seurannassa.
  - Vain muut TENK:n Tutkijan ansioluettelomallin mukaiset tiedot sekä avoimen oppimisen toteuttaminen meritoitumiskriteerinä tuottavat peruspisteitä
- Vastuullisen arvioinnin palveluiden kehityksessä ei vielä ole tapahtunut vastaavaa edistymistä kuin alueen ohjaavissa dokumenteissa.
- Aineistoissa syventävää aineistonhallinnan koulutusta on tarjolla hieman alle joka kolmannessa AMKissa.
- Avoin oppiminen meritoitumiskriteerinä on käytössä vasta kahdessa AMKissa.

Tutkimusartikkeleiden avoimuus

Välittömästi avoimien vertaisarvioitujen tutkimusartikkeleiden osuus näyttää laskeneen AMK-sektorilla.

- Vuoden 2022 seurannassa 16 AMKin tutkimusartikkeleista vähintään 80 % oli välittömästi avoimia. Vuonna 2024 tähän ylsi enää 7 AMKia.
- Enemmistössä AMKeista, 12 korkeakoulua, tutkimusartikkeleista välittömästi avoimia oli 71–80 %.
- Myös alin tulosluokka, 51–60 % artikkeleista avoimia, on kasvanut yhdellä AMKilla.

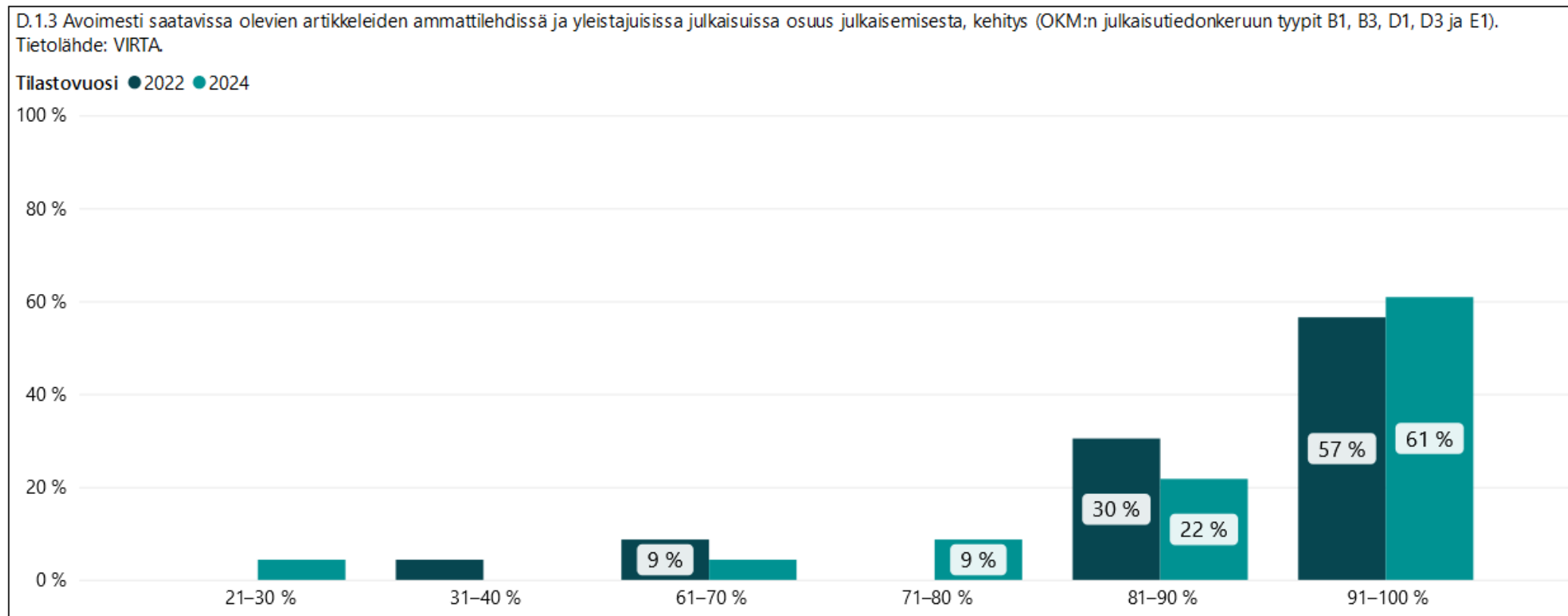

Yleistajuisten ja ammatillisten julkaisujen avoimuus

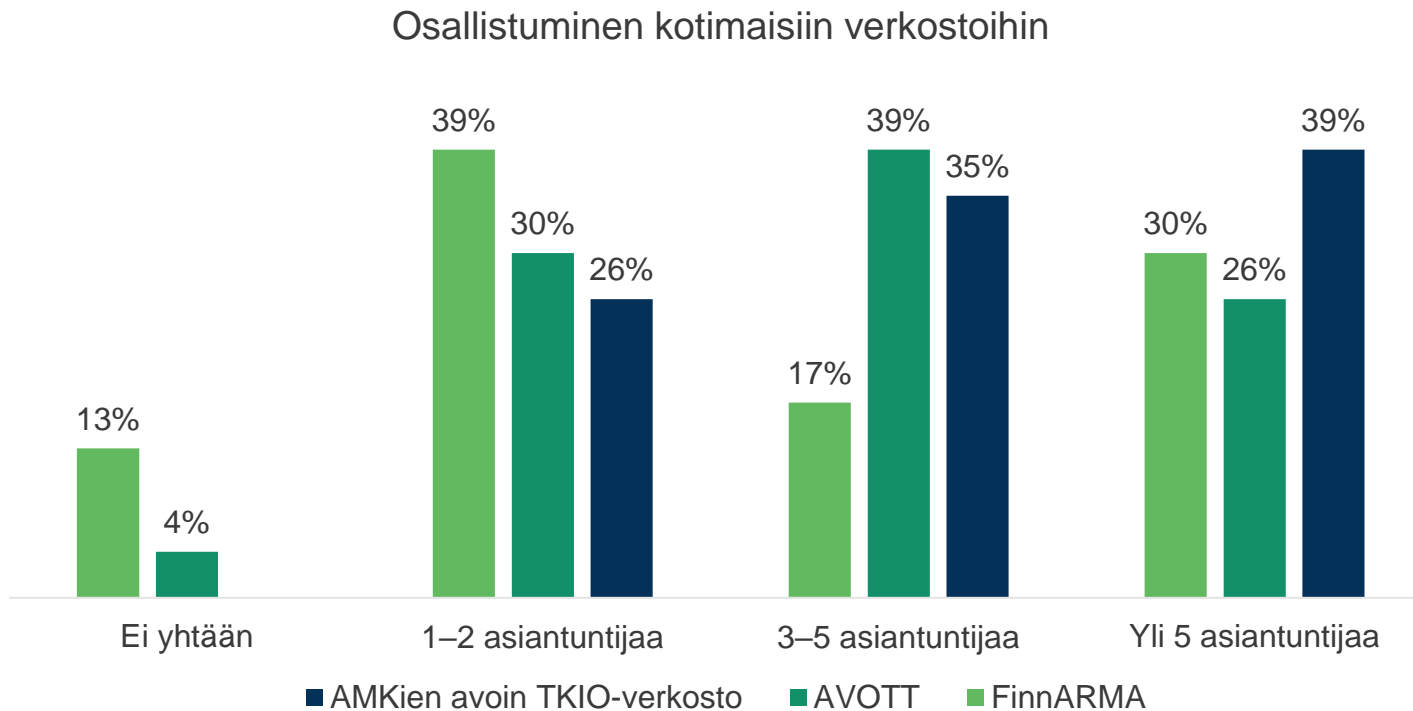
Suurimmassa osassa ammattikorkeakouluista 91–100 % yleistajuisista ja ammatillisista julkaisuista oli avoimesti saatavilla.

- Korkeimpaan avoimuuden luokkaan 91–100 % sijoittui yksi AMK enemmän ja toiseksi korkeimpaan luokkaan kaksi vähemmän kuin vuonna 2022. Yhteensä luokissa 80–100 % tapahtui hienoinen yhden AMK:n väheneminen vuodesta 2022.
- Vuonna 2024 kolmanteen luokkaan 71–80 % sijoittui 2 AMKia, vuonna 2022 luokassa ei ollut yhtään AMKia.

Kotimaiset yhteistyöverkostot

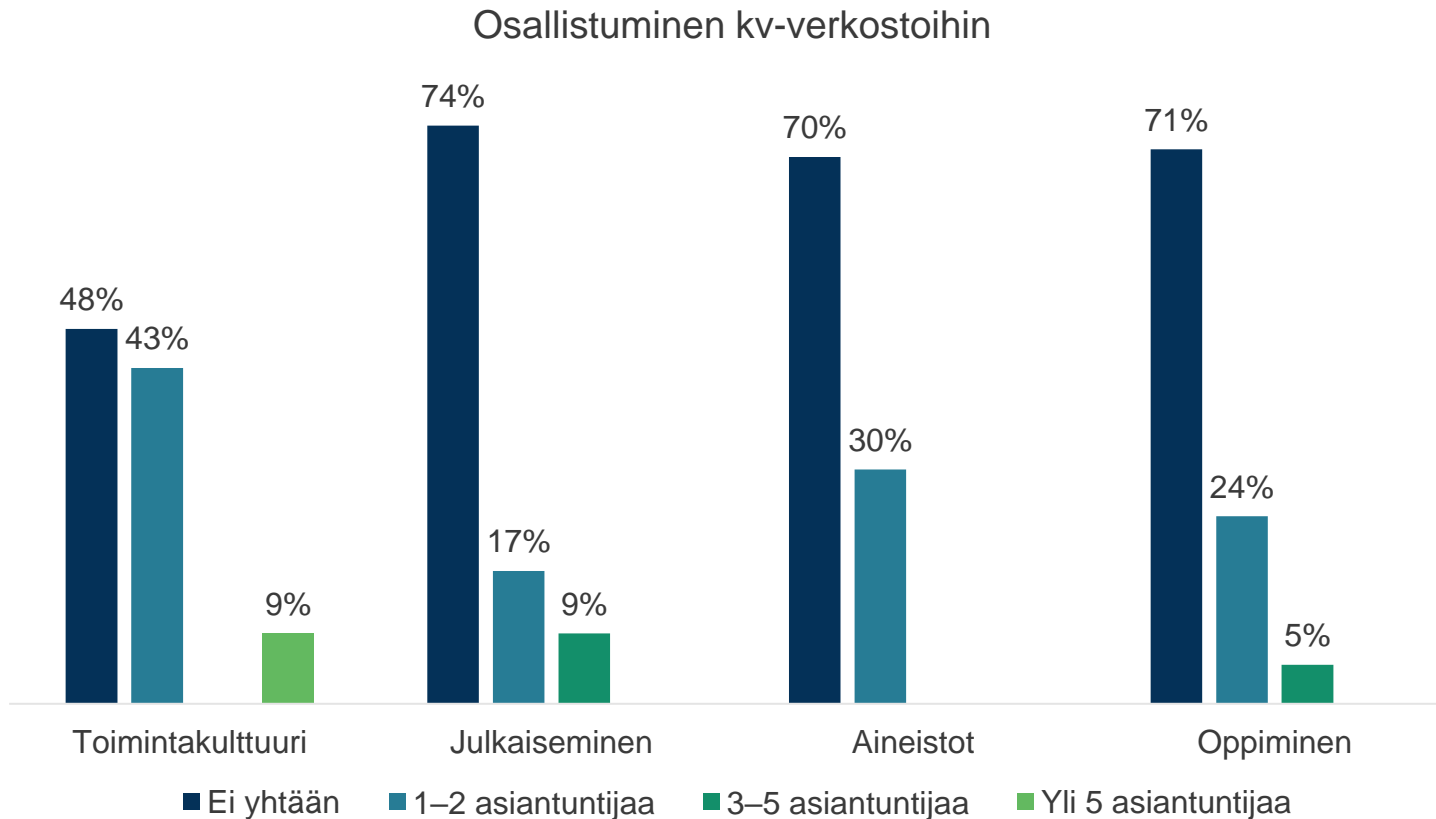
Kotimaisista verkostoista AMKien oma avoin TKIO-verkosto saa eniten osallistujia.

- Eniten osallistujia oli AMKien omassa avoimessa TKIO-verkostossa.
- Avoimen tieteen ja tutkimuksen koordinaation toimintaan osallistutaan yhtä lukuun ottamatta kaikista AMKeista.
- Tutkimusaineistoihin ja -infrastruktuureihin profiloitunut FinnARMA tavoittaa hieman vähemmän AMKien asiantuntijoita kuin muut tarkastellut kotimaiset verkostot.
- Pienistä, alle 300 TKIO-henkilön korkeakouluista ei aina ole osallistujia verkostotyöskentelyyn.

Kansainväliset yhteistyöverkostot

Kansainvälisiin verkostoihin osallistutaan selvästi kotimaisia vähemmän.

- Hieman yli puolesta vastanneista AMKeista* osallistuttiin toimintakulttuurin kansainvälisiin verkostoihin, joka oli näin eniten osallistujia saanut osa-alue.
- Muiden osa-alueiden verkostoihin ei osallistunut ketään 70–74 prosentista AMKeista.
- Silloin kun muiden osa-alueiden verkostoihin osallistuttiin, tyypillisesti mukana oli 1–2 asiantuntijaa. Julkaisemissa kahdesta ja oppimisessa yhdestä AMKista osallistui 3–5 asiantuntijaa.

*Kysymykset verkostoihin osallistumisesta eivät olleet pakollisia, eivätkä kaikki vastanneet niihin.

Avoin tiede

Indikaattorit vuoden 2026 AVOTT-seurantaan

AVOTT-seurannan 2026 indikaattorikehitys

- Seurannan 2026 indikaattorit vahvistetaan AVOTT-ohjausryhmässä 2.12.
  - Ohjausryhmä on myöntänyt lisää aikaa tutkimusaineistojen määrällisten indikaattoreiden valmisteluun kevään kolmanteen kokoukseen asti.
- Indikaattoreista järjestettiin asiantuntijaryhmien yhteinen, kaikille avoin työpaja 13.11.
- Tunnistettuja kehitystarpeita
  - uusien indikaattorien lisääminen
  - täysin tai lähes täysin toteutuneiden indikaattoreiden poistaminen
  - seurannassa 2024 ensi kertaa käytettyjen indikaattoreiden täsmentäminen

Indikaattoreiden muutostarpeita

Uudet indikaattorit

Esitetään AVOTT-ohjausryhmälle uusia indikaattoreita [seurantamallin](#) mukaisesti:

- Linjaukset ja suositukset
  - Opinnäytetöiden ja tutkimusmenetelmien ja -infrastruktuurien avoimuuden osalinjaukset
- Viitearkkitehtuuri
- Seurantamalli, erityisesti kansainvälinen kehitys (CoARA)

Poistettavat indikaattorit

Kevennetään vastaamiseen tarvittavaa työtä poistamalla täysin tai lähes täysin toteutuneet indikaattorit

- Tällaisia indikaattoreita on lähinnä palveluissa.
- Ohjaavien dokumenttien merkitys on keskeinen. Siksi niiden indikaattorit on tarpeen säilyttää, vaikka toteuma olisi täydellinen tai lähes täydellinen.
- EOSCin seurantaan sisältyvät kysymykset säilytetään.

Muita kehitysehdotuksia

- Yhteistyön indikaattorit
  - Pisteiden saamisen tarkistus. Esim. pisteitä eri määrä sen mukaan, onko osallistuja rivijäsen vai sihteeri tai puheenjohtaja, joiden tehtävät ovat merkittävästi laajempia
  - Uusien yhteistyön ryhmien lisääminen
- Laadullisen indikaattorin lisääminen
  - Esimerkiksi kuvaus toteutetusta avoimuutta edistäneestä hankkeesta
  - Laadullisen indikaattorin kehittämiseksi pyydetään ohjausryhmältä 2.12. lisääaikaa kevään kolmanteen kokoukseen asti, sama kehitysaika kuin aineistojen määrällisillä indikaattoreilla.